

## USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **A. T.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 3. 2024, č. j. 30 A 89/2023-79,

**t a k t o :**

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek vůči rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 3. 2024, č. j. 30 A 89/2023-79, a vůči rozhodnutí žalované ze dne 23. 11. 2023, č. j. MV-171351-5/SO-2023.

## Odůvodnění:

[1] Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 1. 9. 2023, č. j. OAM-1024-104/DP-2015, zamítlo žádost žalobce o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání – účast v právnické osobě dle § 46 odst. 1 ve spojení s § 56 odst. 1 písm. g) a dále ve spojení s § 9 odst. 1 písm. h) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“). Na základě obsahu utajovaných informací dospělo k závěru, že by žalobce mohl ohrozit bezpečnost státu. Odvolání žalobce žalovaná zamítla rozhodnutím ze dne 23. 11. 2023, č. j. MV-171351-5/SO-2023. Žalobu pak zamítl Krajský soud v Hradci Králové (dále též „krajský soud“).

[2] Proti v záhlaví uvedenému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž součástí byl i návrh na přiznání odkladného účinku. Stěžovatel uvedl, že si je vědom, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti má povahu mimořádného opatření. Citoval judikaturu, podle které pouhá skutečnost, že cizinec není vydáním napadených rozhodnutí donucen k bezprostřednímu opuštění území České republiky, jako by tomu bylo v případě správního vyhoštění, nemůže být důvodem pro zamítnutí jeho návrhu. Rovněž předestřel individualizované závažné okolnosti, ve kterých ve spojení se zájmem na osobní účasti v soudním řízení spatřoval důvody pro vyhovění jeho návrhu.

[3] V první řadě odkázal na délku svého pobytu na území České republiky a na svůj zdravotní stav. Žije zde již déle než 17 let a za tu dobu si na území České republiky vytvořil zázemí. Hovoří obstojně česky a dlouhodobě zde pracuje. Posledních několik let je jednatelem vlastní obchodní společnosti T. s. r. o. Má zde potřebné sociální i materiální zázemí. V roce 2017 mu byla diagnostikována roztroušená skleróza, se kterou se dlouhodobě léčí na neurochirurgické klinice ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové. Proto potřebuje být v pravidelném kontaktu s lékařem. Svůj zdravotní stav doložil aktuálními lékařskými zprávami, podle kterých musí dodržovat pravidelnou terapii, vyhýbat se přílišnému stresu a korigovat své pracovní vytížení na úroveň úměrnou nemoci. S ohledem na aktuální situaci je však pod značným stresem. V důsledku vydání rozhodnutí žalované se navíc psychicky zhroutil a potřeboval léky na uklidnění.

[4] Stěžovatel zároveň v roce 2017 požádal o povolení k trvalému pobytu. I toto řízení trvá již velice dlouho a nyní je opět ve fázi, kdy mu nebylo vyhověno ze strany správních orgánů ani krajského soudu a je podána kasační stížnost. Již 9 let pobývá na území České republiky v nejistém postavení, navzdory délce svého pobytu a intenzitě, s jakou se do české společnosti integroval. Proto je přesvědčen, že napadené rozhodnutí pro něj představuje nepoměrně vyšší újmu, než jaká by mohla vzniknout jiným osobám.

[5] Přiznání odkladného účinku je dle stěžovatele způsobí tuto újmu odvrátit. Jakožto na žadatele o změnu účelu pobytu se na něj vztahuje § 47 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, ve znění do 17. 12. 2015, dle kterého může po dobu vedení řízení setrvat na území České republiky do právní moci rozhodnutí o jeho žádosti. Pokud tedy bude odkladný účinek přiznán, pobytové oprávnění stěžovatele bude obnoveno.

[6] Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou splněny. S ohledem na důvod, pro který byla žádost o pobytové oprávnění zamítnuta, by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, kterým je bezpečnost České republiky. Tento veřejný zájem převažuje soukromý zájem stěžovatele setrvat v České republice, a to i s ohledem na jeho zdravotní stav a vazby na území.

[7] Stěžovatel by měl vyčkat do rozhodnutí o kasační stížnosti mimo území České republiky a v případě úspěchu přicestovat zpět. Navíc dosud neosvědčil, že by podaná kasační stížnost podstatně přesahovala jeho vlastní zájmy. Žalovaná nepochybně, že stěžovatel trpí nevyléčitelným onemocněním, ale zastává názor, že může podstupovat léčbu i v zemi původu, kde má rodinné vazby. Navíc tím, že je v řízení zastoupen advokátem, je zajištěna náležitá ochrana jeho práv.

[8] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, a to za přiměřeného užití § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Odkladný účinek lze kasační stížnosti přiznat tehdy, jestliže by výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí krajského soudu znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

pokračování

[9] Kromě formální podmínky, již je vznesení příslušného návrhu, je tedy pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nutné splnění tří podmínek: (1) výkon nebo jiné právní následky musejí pro stěžovatele znamenat újmu, (2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS). Povinnost tvrdit a prokázat hrozbu újmy přitom tíží stěžovatele (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32). Hrozící újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická a bagatelní (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 Afs 275/2017-20).

[10] Má-li být návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti úspěšný, musí stěžovatel tvrdit a osvědčit reálnou hrozbu intenzivní újmy, kterou by v návaznosti na samotné vycestování utrpěl. Taková újma může mít mimo jiné i povahu zásahu do etablovaného soukromého života (plně integrovaný cizinec žijící legálně na území ČR v řádu desítek let, který již v zemi původu postrádá zázemí), či zásadních zdravotních důvodů (významné zdravotní obtíže bránící odjezdu či neléčitelné v zemi původu s rizikem progresu). Tyto okolnosti je třeba konkrétně tvrdit, a také patřičným způsobem doložit (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 4. 2023, č. j. 8 Azs 50/2023-34).

[11] Nejvyšší správní soud se nicméně před posouzením uvedených podmínek nejprve zabýval otázkou, zda by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vůbec bylo způsobitelné změnit pobytové oprávnění stěžovatele a tím odvrátit tvrzenou újmu spočívající v nutnosti opuštění České republiky. Tak by tomu nebylo např. tehdy, pokud by stěžovatel již v průběhu správního řízení vedoucího k vydání napadeného rozhodnutí neměl oprávnění na území České republiky pobývat, a to ani na základě tzv. fikce pobytového oprávnění (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 10. 2020, č. j. 8 Azs 125/2020-34).

[12] V případě stěžovatele soud předesílá, že on sám své aktuální pobytové oprávnění neuvedl ani nedoložil. Kasační soud však ze správního spisu zjistil, že stěžovateli poté, co byla věc vrácena k novému projednání po zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2021, č. j. 1 Azs 153/2021-78, svědčí tzv. fikce pobytu podle § 47 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, ve znění do 17. 12. 2015, a to do právní moci rozhodnutí o podané žádosti. Zároveň z ničeho nevyplývá, že by tomu tak být nemělo a ani žalovaná ve svém vyjádření nic takového netvrdí. Zdejší soud proto vychází z toho, že před vydáním napadeného rozhodnutí stěžovateli svědčila tzv. fikce pobytu. Stejně tomu bylo i před vydáním napadeného rozsudku krajského soudu, a to v důsledku přiznání odkladného účinku žalobě. V případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, který může být přiznán i ve vztahu k rozhodnutí správního orgánu (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-38, č. 4039/2020 Sb. NSS), by tedy účinky této fikce opět nastoupily (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 10. 2020, č. j. 8 Azs 125/2020-34). Lze proto uzavřít, že tvrzenou újmu spojenou s nutností vycestovat z území České republiky lze přiznáním odkladného účinku odvrátit.

[13] Návazně se soud zabýval splněním zákonných podmínek ve smyslu § 107, resp. § 73 s. ř. s.

[14] Podle názoru Nejvyššího správního soudu stěžovatel tvrdil a doložil újmu, která zakládá nutnost přiznání odkladného účinku. Za tu považuje Nejvyšší správní soud podobně jako krajský soud existenci tvrzených a doložených (akutních) zdravotních obtíží. Navíc má kasační soud za to, že v daném konkrétním (specifickém) případě může být pro výkon ústavně zaručeného práva na spravedlivý proces nezbytné, aby stěžovatel mohl zůstat na území České republiky do skončení soudního řízení. To, že stěžovatel žije na území České republiky dlouhodobě a snaží se zde začlenit, pak doložil potvrzením o absolvování zkoušky z českého jazyka, pracovními smlouvami a výpisy z obchodního rejstříku. Z obsahu spisu současně nevyplývá, že by přiznání odkladného účinku předmětné kasační stížnosti znamenalo pro jiné osoby ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. větší újmu, než jaká by vznikla stěžovateli, pokud by k přiznání odkladného účinku nedošlo. Lze proto uzavřít, že nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, představuje ve stěžovatelově případě především zásah do práva na soukromý život, který je dostatečně osvědčen jeho tvrzeními ve spojení se skutečnostmi vyplývajícími ze správního spisu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 4. 2023, č. j. 8 Azs 50/2023-34). Jinak řečeno, dle názoru Nejvyššího správního soudu intenzita újmy vzniklé stěžovateli neodložením právních účinků napadeného rozhodnutí a napadeného rozsudku převážila nad možnou újmou, jež by mohla vzniknout třetím osobám (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 4. 2024, č. j. 1 Azs 52/2024-49, či ze dne 7. 11. 2023, č. j. 10 Azs 253/2023-98). Z obsahu spisu současně nevyplývá, že by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Podle ustálené judikatury nepostačuje pro zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku jen existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení je nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího stěžovateli s intenzitou narušení veřejného zájmu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008-131, č. 1698/2008 Sb. NSS). Z obsahu spisu (vč. vyjádření žalovaného k návrhu na přiznání odkladného účinku) nevyplývá, že by stěžovatel ohrožoval bezpečnost státu bezprostředně, resp. že by přiznání odkladného účinku v dané věci představovalo neakceptovatelný rozpor s důležitým veřejným zájmem zakládajícím nutnost okamžitého zásahu (obdobně viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2023, č. j. 9 Ao 37/2021-57). Ostatně z obdobných důvodů přiznal v řízení o žalobě odkladný účinek i krajský soud, přičemž žalovaný netvrdí a nedokládá, že by od rozhodnutí krajského soudu došlo k zásadnímu posunu z hlediska rizik pro veřejný zájem. „*Tvrdit a osvědčit skutečnosti svědčící o charakteru a intenzitě újmy, kterou by utrpěly třetí osoby přiznáním odkladného účinku žalobě, je povinností žalovaného a dotčených třetích osob, jimž zpravidla může náležet postavení osob zúčastněných na řízení*“, (viz Kocourek, T. § 73. Odkladný účinek žaloby. In: Kühn, Z. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 588).

[15] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnosti přiznal odkladný účinek. Učinil tak ve vztahu k napadenému rozsudku i napadenému rozhodnutí žalované, v důsledku čehož až do právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti dochází k plnému pozastavení účinků rozhodnutí žalované (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 6. 2022, č. j. 8 Azs 108/2022-34).

pokračování

[16] Nejvyšší správní soud zároveň dodává, že rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku je rozhodnutím dočasné povahy. Nelze z něj proto jakkoli předjímat budoucí meritorní rozhodnutí o podané kasační stížnosti (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS). S ohledem na to nemůže být důvodná argumentace žalované, že stěžovatel v době podání návrhu na přiznání odkladného účinku nijak neosvědčil, že by podaná kasační stížnost naplňovala důvody přijatelnosti dle § 104a odst. 1 s. ř. s. Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 s. ř. s.).

**P o u č e n í:** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. června 2024

Tomáš Foltas  
předseda senátu